

Virsraksts: Plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanas priekšnoteikumi

Tēze: Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumi Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi” ietver pilnīgu noregulējumu attiecībā uz to, kādas ziņas būvniecības ierosinātajam, iesniedzot būvniecības iesniegumu–uzskaites karti, jāsniedz par būvniecības ieceri, un likumdevējs nav paredzējis katrai pašvaldībai ieviest savu individuālu būvniecības procesa veidu, citastarp, ar citu iesniedzamo dokumentu klāstu. Pašvaldība var labas pārvaldības nolūkā precizēt, padarīt personai ērtu to prasību izpildi, kas izriet no Būvniecības likuma un Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumiem Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi”, nevis aizstāt šo normatīvo aktu prasības ar citām vai tās pēc būtības papildināt. Turklāt nav pieļaujama jaunu prasību izvirzīšana privātpersonai ar iekšējiem normatīvajiem aktiem.

Tēze: Būvvaldei pirms plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanas nav iespējams, un nav arī tās pienākums izvērtēt būvniecības ieceres atbilstību ikvienai apbūves noteikumu prasībai. Būtībā būvvaldei ir jāizvērtē, vai noteikta veida būve, ciktāl tā precizējama no būvniecības iesnieguma–uzskaites kartes un tai pievienotā situācijas plāna, noteiktā vietā vispār ir pieļaujama atbilstoši konkrētā zemes gabala izmantošanas veidam un citām normatīvo aktu prasībām un vai būvniecības iecere ir nododama publiskajai apspriešanai. Savukārt sīkākas no teritorijas plānojuma (arī apbūves noteikumiem) izrietošas prasības būvvalde norāda plānošanas un arhitektūras uzdevumā. Tādējādi tā ir paša būvniecības ierosinātāja interese un atbildība – saskaņot visas norādītās prasības vienā būvprojektā.

Tēze: Tādi būvniecības ieceres rādītāji, kas neizriet no būvniecības iesnieguma–uzskaites kartes un var mainīties būvniecības ieceres izstrādāšanas laikā, vispārīgi nevar būt šķērslis plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanai. Būvvaldes uzdevums ir būvniecības ierosinātāju līdz ar plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanu informēt par prasībām, no kuru ievērošanas būs atkarīgs, vai izstrādātais būvprojekts varēs tikt akceptēts.

**Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta Administratīvo lietu departamenta
2011.gada 25.februāra
SPRIEDUMS
Lieta Nr. Nr.A42637108
SKA –56/2011**

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja	senatore R.Vīduša
	senatore D.Mīta
	senators J.Neimanis

piedaloties pieteicējas SIA „Daugavas nams” pārstāvim *J.L.* un

atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta pārstāvei Jeļenai Bogovai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Daugavas nams” pieteikumu par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2008.gada 29.maija lēmuma Nr.1-DA-08-4292-nd atcelšanu, kā arī pienākuma uzlikšanu izsniegt plānošanas un arhitektūras uzdevumu, sakarā ar Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 28.maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja SIA „Daugavas nams” iesniedza Rīgas pilsētas būvvaldē būvniecības iesniegumu–uzskaites karti dzīvojamās un biroju ēkas būvniecībai Rīgā, [adrese]. Būvvalde 2008.gada 20.martā atbildēja, ka, pirms tiek pieņemts lēmums par būvniecības priekšlikumu, zemes gabalā ir jānodibina ceļa servitūts ar atbilstošu ierakstu zemesgrāmatā un ka tikai pēc attiecīgu dokumentu saņemšanas būvniecības priekšlikums tiks izskatīts būvvaldes padomes sēdē.

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments, izskatījis pieteicējas apstrīdēšanas iesniegumu, ar 2008.gada 29.maija lēmumu Nr.1-DA-08-4292/nd būvvaldes lēmumu atstāja negrozītu. Departaments norādīja, ka Rīgas domes 2005.gada 20.decembra saistošo noteikumu Nr.34 „Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi” (turpmāk – Rīgas apbūves noteikumi) 3.7.1.apakšpunkts paredz, ka neviena fiziskā vai juridiskā persona nedrīkst ierīkot kādu būvi un neviena persona nedrīkst izmantot jebkādu būvi, arī ēku vai zemes gabalu nevienā izbūves teritorijā, ja zemes gabalam, kur nodomāts izvietot minēto būvi, nav nodrošināta piebraukšana.

[2] Pieteicēja vērsās tiesā, lūdzot atcelt minēto Pilsētas attīstības departamenta lēmumu un uzdot izsniegt plānošanas un arhitektūras uzdevumu.

Administratīvā rajona tiesa pieteikumu apmierināja.

[3] Izskatījusi lietu sakarā ar atbildētājas apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2010.gada 28.maija spriedumu pieteikumu apmierināja un uzlika pienākumu Rīgas pilsētas būvvaldei izsniegt pieteicējai plānošanas un arhitektūras uzdevumu. Spriedumā atzīts tālāk minētais.

[3.1] Saskaņā ar Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi” (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) 35.punktu būvvalde 30 dienu laikā pēc būvniecības iesnieguma–uzskaites kartes reģistrācijas dienas izskata attiecīgās būvniecības ieceres atbilstību vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam un detālplānojumam (ja tāds ir izstrādāts), kā arī atbilstību attiecīgajiem apbūves noteikumiem un izsniedz plānošanas un arhitektūras uzdevumu vai sniedz pamatotu rakstisku atteikumu, vai pieņem lēmumu par būvniecības publiskās apspriešanas rīkošanu. Neizdodot plānošanas un arhitektūras uzdevumu, bet norādot, kādi papildu dokumenti ir iesniedzami, iestāde pēc būtības ir atteikusi to izdot.

[3.2] Lietā nav strīda par to, ka tiesību aktos ir noteikts aizliegums izmantot zemes gabalu, arī apbūvei, ja tam nav piebraukšanas iespēju. Taču būvniecības ieceres stadijā

zemes gabala izmantošana nenotiek. Būvniecības iesnieguma–uzskaites kartes izskatīšana un akceptēšana personai dod tiesības projektēt iecerēto objektu, ko apliecina plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšana. Līdz ar to atsaukšanās uz piebraucamā ceļa nepieciešamību būvniecības ieceres–uzskaites kartes izvērtēšanā ir nepamatota un piebraucamā ceļa neesamība nevar ierobežot zemes gabala īpašnieka tiesības nodot savu būvniecības ieceri būvvaldē izvērtēšanai.

Apgabaltiesa piekrīt pieteicējas viedoklim, ka piebraucamā ceļa izveides nepieciešamība ir jānosaka plānošanas un arhitektūras uzdevumā kā projektēšanas nosacījums. Savukārt pieteicēja tiesības ir privāttiesiskā jomā izvēlēties, pa kāda kaimiņa zemes gabalu piekļūt savam īpašumam un kādā veidā to izdarīt, izvēlēto risinājumu iekļaujot izstrādātā būvprojekta sastāvā, kuru tad būvvalde akceptē kā atbilstošu vai noraida kā neatbilstošu būvniecības prasībām.

[3.3] Ņemot vērā, ka lietā netika konstatēti citi šķēršļi, kas varētu ierobežot pieteicēja tiesības uz plānošanas un arhitektūras uzdevuma saņemšanu, ir pamats apmierināt pieteikumu un uzlikt par pienākumu iestādei izdot pieteicējam labvēlīgu administratīvo aktu.

[4] Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu iesniedzis kasācijas sūdzību, kurā lūdz spriedumu pilnībā atcelt. Kasācijas sūdzība pamatota ar tālāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Tas, ka nav iespējama piekļūšana zemes gabalam, uz kura iecerēta būvniecība, padara būvniecību neiespējamu, jo to nepieļauj pašvaldības teritorijas plānojuma sastāvā esošie Rīgas apbūves noteikumi. Būvniecību šādos apstākļos izslēdz Būvniecības likuma 3.panta pirmā daļa.

[4.2] Iesniedzot būvniecības iesniegumu–uzskaites karti, būvniecības iecerei jābūt tik skaidrai, lai būvvaldei būtu iespējams izvērtēt tās atbilstību normatīvo aktu prasībām, arī Rīgas apbūves noteikumiem. Lai arī Vispārīgo būvnoteikumu 1.pielikumā esošajā būvniecības iesnieguma-uzskaites kartes veidlapā norādīts, ka tai pievienojams situācijas plāns, ar Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta 2006.gada 10.janvāra rīkojumu Nr.DA-06-7-rs „Par Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta veidlapu un iesniegumu formu apstiprināšanu” 2.75.apakšpunktu tika apstiprināta veidlapa „Būvniecības ieceres pamatziņas”, kas uz pieteicējas būvniecības iesnieguma–uzskaites kartes iesniegšanas brīdi bija aizpildāma vienlaikus ar to. Arī šobrīd ar Rīgas pilsētas būvvaldes 2009.gada 5.janvāra rīkojuma Nr.BV-09-8-rs „Par Rīgas pilsētas būvvaldes veidlapu un iesniegumu formu apstiprināšanu” 1.3.apakšpunktu apstiprināta veidlapa „Būvniecības ieceres pamatziņas”, kas jāaizpilda, iesniedzot būvniecības iesniegumu–uzskaites karti. Minētajā veidlapā citastarp jānorāda tādas būvniecības iecerei būtiskas ziņas kā īpašumtiesību apgrūtinājumi – servitūta ceļš, koplietošanas ceļš; vai nodrošināta piekļūšana teritorijai saskaņā ar Rīgas apbūves noteikumiem. Tāpat norādāmi virkne rādītāju, kas veicina būvniecības ieceres pilnīgu un objektīvu izvērtēšanu, tostarp, lai lemtu par būvniecības publiskās apspriešanas nepieciešamību. Konstatējot, ka zemes gabalam nav nodrošināta piekļūšana, nav lietderīgi vērtēt arī publiskās apspriešanas nepieciešamību, jo zemes gabalu vispār nav iespējams izmantot apbūvei.

[4.3] Vērtējot būvniecības ieceres atbilstību Rīgas apbūves noteikumiem, jāpārbauda arī tādu rādītāju atbilstība kā, piemēram, apbūves intensitāte, brīvā teritorija, apbūves blīvums, atļauto stāvu skaits u.c. Šie rādītāji savukārt var būt tieši atkarīgi no

piebraukšanas iespējām zemes gabalam, jo, mainoties piebraukšanai, var mainīties arī paredzētās apbūves izvietojums, līdz ar to stāvu skaits un citi rādītāji.

[4.4] Ja pieļautu situāciju, ka plānošanas un arhitektūras uzdevums tiek izsniegts attiecībā uz tādu zemes gabalu, kam nav nodrošināta piekļūšana un būvprojekta izstrādes gaitā būvniecības ierosinātais nerastu tiesisku veidu, kā nodrošināt piebraukšanu (piemēram, nespējot vienoties ar blakus zemes gabalu īpašniekiem par servitūta nodibināšanu), būvvaldei būtu pienākums atteikt akceptēt tehnisko projektu. Tādējādi pašvaldība pieļautu situāciju, ka privātpersona iztērējusi līdzekļus (pašvaldības nodevas daļa par pašvaldības infrastruktūras uzturēšanu un attīstību, maksa par tehnisko noteikumu un atzinumu izsniegšanu, būvprojekta izstrāde) tādas ieceres iespējamai īstenošanai, kas jau sākotnēji nav bijusi pieļaujama. Turklāt plānošanas un arhitektūras uzdevumam ir derīguma termiņš un personas tiesības izstrādāt būvprojektu ir laika ziņā ierobežotas.

[4.5] Ja persona prasa labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi, turklāt neatkarīgi no tā, vai negatīvajā administratīvajā aktā (atteikumā) šie apstākļi ir norādīti. Tiesas spriedumā nav pamatots, ka tiesa vispār būtu vērtējusi citus iespējamus šķēršļus plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanai. Šobrīd turklāt ir mainījušies tiesiskie apstākļi – izdarīti grozījumi Rīgas apbūves noteikumos.

[5] Tiesas sēdē atbildētājas pārstāve uzturēja kasācijas sūdzību. Pieteicējas pārstāvis kasācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

I

[6] Lietā ir pārbaudāms, vai piebraukšanas iespējas neesamība var būt pamats būvvaldei atteikt izdot plānošanas un arhitektūras uzdevumu. Apgabaltiesa ir atzinusi, ka piebraukšanas iespējas nodrošināšanu var iekļaut plānošanas un arhitektūras uzdevumā kā vienu no nosacījumiem.

[7] Būvniecības likuma 3.panta pirmā daļa paredz, ka zemes gabalu drīkst apbūvēt, ja tā apbūve tiek veikta saskaņā ar vietējās pašvaldības teritorijas plānojumu, detālplānojumu (ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem) un šo plānojumu sastāvā esošajiem apbūves noteikumiem. Arī Būvniecības likuma 11.panta otrā daļa paredz, ka zemes gabalu drīkst apbūvēt, ja tā apbūve nav pretrunā ar teritorijas plānojumu un detālplānojumu (ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem).

Minētās normas izvirza vispārīgu noteikumu, ka var būvēt tikai tādas būves, kas atbilst teritorijas plānojumam (arī to sastāvā esošajiem apbūves noteikumiem). Tātad nevar izdot administratīvo aktu, kas pieļauj tādas būves būvniecību, kas šiem normatīvajiem aktiem neatbilst.

Taču šajā gadījumā strīds nav par to, vai atļaut vai neatļaut būvniecību, bet vai izsniegt plānošanas un arhitektūras uzdevumu – dokumentu, kurā noteiktas prasības zemes gabala plānojumam un apbūvei (Vispārīgo būvnoteikumu 19.punkts).

[8] Vispārīgo būvnoteikumu 35.punkts paredz, ka, izskatot būvniecības iesniegumu–uzskaites karti, būvvalde pārbauda attiecīgās būvniecības ieceres atbilstību vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam un detālplānojumam (ja tāds ir izstrādāts), kā arī attiecīgajiem apbūves noteikumiem. Līdz ar to varētu pieņemt, ka plānošanas un arhitektūras uzdevumu var izsniegt tikai tad, ja ir skaidrs, ka iecerētā būvniecība atbilst ikvienai teritorijas plānojuma (arī apbūves noteikumu) prasībai.

Tas tomēr nav pareizs secinājums tālāk norādīto apsvērumu dēļ.

[9] Jāvērtē normatīvajos aktos ietvertais konkretizējums, kādas ziņas tieši vērtē būvvalde un kādus tieši nosacījumus var izvirzīt plānošanas un arhitektūras uzdevumā tālākam būvniecības procesam. Tas ļauj izprast būvvaldes vērtējamo jautājumu loku, izskatot būvniecības iesniegumu–uzskaites karti.

Vispārīgo būvnoteikumu 1.pielikumā ir iekļauta būvniecības iesnieguma–uzskaites kartes veidlapa, no kuras redzams to ziņu apjoms, kuras būvniecības ierosinātājs sniedz par iecerēto būvniecību, lai būvvalde varētu izlemt, vai ir iespējama plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšana: būves nosaukums, adrese, zemes gabala kadastra apzīmējums, platība, īpašnieks (lietotājs), pilnvarotā persona, ziņas par pašvaldības teritorijas plānojumu. Tam jāpievieno arī situācijas plāns.

Senāts noraida atbildētājas argumentāciju, ka būvniecības ierosinātajam jāsniedz plašāks ziņu klāsts atbilstoši Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta vai būvvaldes veidlapai par būvniecības pamatziņām. Pirmkārt, Vispārīgie būvnoteikumu šajā jautājumā ietver pilnīgu noregulējumu un likumdevējs nav paredzējis katrai pašvaldībai ieviest savu individuālu būvniecības procesa veidu, citastarp, ar citu iesniedzamo dokumentu klāstu. Pašvaldība var labas pārvaldības nolūkā precizēt, padarīt personai ērtu to prasību izpildi, kas izriet no Būvniecības likuma un Vispārīgajiem būvnoteikumiem, nevis aizstāt šo normatīvo aktu prasības ar citām vai tās pēc būtības papildināt (*sal. Senāta 2010.gada 22.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-436/2010 17.punktu*). Otrkārt, jebkurā gadījumā nav pieļaujama jaunu prasību izvirzīšana privātpersonai ar iekšējiem normatīvajiem aktiem. Privātpersonām iekšējie normatīvie akti nav saistoši (Administratīvā procesa likuma 16.panta pirmā daļa).

Vispārīgo būvnoteikumu 2.pielikumā ir iekļauta plānošanas un arhitektūras uzdevuma veidlapa. No tajā ietverto prasību veidu uzskaitījuma ir secināms, ka plānošanas un arhitektūras uzdevums tiek izdots, lai būvniecības ierosinātājs, izmantojot tajā precizētās normatīvo aktu prasības, varētu tālāk plānot un projektēt normatīvo aktu prasībām atbilstošu būvi. Plānošanas un arhitektūras uzdevumā tiek norādīta virkne apbūves pamatnosacījumu (apbūves blīvums, intensitāte, minimālā brīvā teritorija, maksimālais stāvu skaits, autostāvvietu skaits), kompozīcijas pamatnosacījumu (piemēram, brīvi stāvoša vai bloķēta ēka, augstuma ierobežojumi, iebrauktuves un ieejas), teritorijas iekārtošanas nosacījumi, tostarp prasības atkritumu apsaimniekošanai, vides pieejamības prasības.

Secināms, ka būvvaldei pirms plānošanas un arhitektūras uzdevuma nav iespējams, un nav arī tās pienākums izvērtēt būvniecības ieceres atbilstību ikvienai apbūves noteikumu prasībai. Būtībā būvvaldei ir jāizvērtē, vai noteikta veida būve, ciktāl tā precizējama no būvniecības iesnieguma-uzskaites kartes un tai pievienotā situācijas plāna, noteiktā vietā vispār ir pieļaujama atbilstoši konkrētā zemes gabala izmantošanas veidam un citām normatīvo aktu prasībām un vai būvniecības iecere, ņemot vērā sniegtās ziņas, ir

nododama publiskajai apspriešanai. Savukārt sīkākas no teritorijas plānojuma (arī apbūves noteikumiem) izrietošas prasības būvvalde norāda plānošanas un arhitektūras uzdevumā. Tādējādi tā ir paša būvniecības ierosinātāja interese un atbildība – saskaņot visas norādītās prasības vienā būvprojektā.

[10] No iepriekš minētā secināms, ka tādi būvniecības ieceres rādītāji, kas neizriet no būvniecības iesnieguma–uzskaites kartes un var mainīties būvniecības ieceres izstrādāšanas laikā, vispārīgi nevar būt šķērslis plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanai. Būvvaldes uzdevums ir būvniecības ierosinātāju līdz ar plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanu informēt par prasībām, no kuru ievērošanas būs atkarīgs, vai izstrādātais būvprojekts varēs tikt akceptēts. Līdz ar to ir noraidāms atbildētājas kasācijas sūdzības arguments, kas atreferēts sprieduma 4.3.punktā, – ka jau pirms plānošanas un arhitektūras uzdevuma izdošanas ir jāizvērtē būvniecības ieceres atbilstība tādiem rādītājiem kā apbūves intensitāte, brīvā teritorija, apbūves blīvums, atļauto stāvu skaits. Šāds skaidrojums ir acīmredzamā pretrunā tam, ka šāda veida kritēriji ir norādāmi plānošanas un arhitektūras uzdevumā.

No šā viedokļa nav šķēršļu arī piebraukšanas iespējamību norādīt kā nosacījumu apbūvei izvirzīt plānošanas un arhitektūras uzdevumā, izmantojot 1.11.punktu „Papildu prasības”.

[11] Atbildētāja norāda, ka būvniecības ieceres tālāka virzīšana nav mērķtiecīga un var pat nest zaudējumus būvniecības ierosinātājam, ja izrādītos, ka piebraukšanu nav iespējams nodrošināt, piemēram, nav panākta vienošanās par servitūtu.

Attiecībā uz šīm bažām Senāts uzskata par būtisku pieteicējas pārstāvja tiesas sēdē sniegto pretargumentu. Proti, arī servitūta nodibināšana, nezinot, vai un ko tieši var būt, var būt bezmērķīga un nest zaudējumus būvniecības ierosinātājam. Senāts arī neredz šķēršļus, kāpēc šo risku nevarētu savlaicīgi izvērtēt pats būvniecības ierosinātājs reizē ar citām plānošanas un arhitektūras iesniegumā norādītajām prasībām. Turpretim gadījumā, ja plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšana tiek atteikta, būvniecības ierosinātājam šāda iespēja savlaicīgi un kopsakarā izvērtēt visus būtiskos būvniecības nosacījumus ir liegta.

Senāts jau iepriekš pievērsies jautājuma par būvniecības procesa norisi un būvniecības tiesiskuma konkrētu kritēriju izvērtēšanas brīdīm procesā. Senāts skaidrojis, ka būvniecības ieceres pārbaudes procesa sadalīšana stadijās, būvniecības ieceri pakāpeniski izvērtējot atbilstoši arvien precīzākiem kritērijiem, kalpo arī tam, lai pasargātu iesniedzēju no tā, ka priekšlaicīgi tiek ieguldīti resursi būvniecības ieceres detalizētā izstrādē vai citos iecerēto būvdarbu norisi sekmējošos pasākumos. Atbilstoši minētajam, kā arī privātpersonas tiesību ievērošanas principam un labas pārvaldības principam būvvaldei būtu jācenšas rīkoties tā, lai konkrēti būvniecības pieļaujamības kritēriji tiktu izvērtēti, tiklīdz tas ir iespējams, neliekot personai nevajadzīgi ieguldīt resursus tālākā būvniecības ieceres izstrādē (*sk. Senāta 2010.gada 22.oktobra sprieduma lietā Nr.SKA-436/2010 18.punktā*). Kritērijs – piebraukšanas iespējamība – ir konstatējams jau sākotnēji, kā to pareizi norāda atbildētāja. Taču nekas neliedz šo konstatējumu darīt zināmu būvniecības ierosinātājam, vienlaikus dodot tam iespēju efektīvi rīkoties būvniecības ieceres tālākai virzīšanai, proti, izsniedzot plānošanas un arhitektūras

uzdevumu un norādot gan šo, gan citus nosacījumus būvniecības ieceres tālākai sekmīgai virzībai.

[12] Senāts vērš atbildētājas uzmanību, ka plānošanas un arhitektūras uzdevuma 1.11.punktā „Papildu prasības” kā piemērs minēta tāda prasība kā – jāveic zemes transformācija uz apbūves zemi. Šāda prasība ir lielā mērā līdzīga šajā lietā apskatāmajai situācijai. Proti, būvniecības iesnieguma–uzskaites kartes izskatīšanas brīdī pastāv vispārīgs juridisks šķērslis būvniecībai uz zemes gabala vai tā daļas, un šā šķēršļa novēršanai būvniecības ierosinātajam ir jāmaina tiesiskā situācija, ne tikai jādod darba uzdevums projektētājam. Taču, kā redzams, tas, Ministru kabineta ieskatā, neliedz būvvaldei izsniegt plānošanas un arhitektūras uzdevumu un norādīt uz šādu šķērslī un tā novēršanas nepieciešamību. Turklāt zemes transformācijas atļaujas saņemšana ir atsevišķs administratīvais process, kura rezultāts, tāpat kā ar servitūta nodibināšanu, nav droši paredzams. Tā, kā jau norādīts, ir būvniecības ierosinātāja interese un atbildība, apsvērt, kā panākt *visu* prasību ievērošanu, un par kuras prasības ievērošanas iespējamību domāt vispirms.

II

[13] Kasācijas sūdzībā argumentēts, ka tiesa, nospriežot uzlikt pienākumu būvvaldei izdot plānošanas un arhitektūras uzdevumu, nav pārbaudījusi, vai nepastāv citi, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta lēmumā neminēti, šķēršļi plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanai.

[14] Administratīvā procesa likuma 254.panta pirmā daļa paredz: ja pieteikumu par administratīvā akta izdošanu tiesa atzīst par pamatotu, tā uzdod iestādei izdot attiecīgu administratīvo aktu. Skatot šo normu kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 103.panta trešās daļas 2.punktu, secināms, ka tiesai, pirms nonākt pie sprieduma par labvēlīga administratīvā akta izdošanas pienākuma uzlikšanu, ir jānoskaidro, vai tiesību normas dod administratīvā procesa dalībniekam noteiktas tiesības. Ja arī iestādes atteikums izdot labvēlīgu administratīvo aktu, ciktāl tas izriet no atteikuma pamatojuma, ir bijis nepamatots, tomēr ir pārbaudāms, vai pastāv visi priekšnoteikumi labvēlīga administratīvā akta izdošanai (*sk. Senāta 2006.gada 2.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-415/2006 17.punktu*).

[15] Jāpiekrīt atbildētājam, ka apgabaltiesas spriedumā nav atklāts, vai tiesa, pirms izlemt par plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanu, ir pārbaudījusi, vai pastāv visi tā izdošanas priekšnoteikumi. Tostarp nav redzams, vai tiesa būtu apsvērusi, vai būvniecības iecere atbilst konkrētajā zemes gabalā paredzētajam izmantošanas veidam, vai būvniecības iecere nav virzāma uz publisko apspriešanu saskaņā ar Būvniecības likuma 12.pantu. Arī tiesas sēdē, kā redzams no tiesas sēdes protokola, šādi jautājumi nav apspriesti, atbildētājas pārstāve pamatojusi iestādes viedokli par neiespējamību izdot plānošanas un arhitektūras uzdevumu tikai ar to, ka piebraukšanas neiespējamība zemes gabalam padara bezjēdzīgu sīkāku būvniecības ieceres vērtējumu. Līdz ar to Senāts nerod pārliecību, vai tiesas secinājums par iespēju izdot plānošanas un arhitektūras uzdevumu

nav radies tikai uz tā pamata, ka izrādījies nepareizs iestādes norādītais atteikuma pamatojums.

Šādos apstākļos sprieduma motivācijā ir saskatāms būtisks trūkums, kas liedz Senātam pārbaudīt, vai tiesas secinājums par pienākuma uzlikšanu izdot plānošanas un arhitektūras uzdevumu ir pamatots. Spriedums tādēļ ir atceļams un lieta nododama jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

[16] Senāts arī vērš atbildētājas uzmanību, ka administratīvā procesa dalībniekam savas tiesības jāizmanto un pienākumi jāpilda godprātīgi (Administratīvā procesa likuma 148.panta otrā daļa). Vēl līdz šim brīdim atbildētāja nav nedz apgabaltiesai, nedz Senātam paudusi viedokli par to, vai plānošanas un arhitektūras uzdevuma izdošanai pastāv kādi šķēršļi, izņemot tiešo strīdus pamatojumu, bet vienlaikus Senātam norāda uz to, ka tiesai tas būtu jāvērtē. Šādas rīcības atbilstība godaprātam ir apšaubāma. Tādēļ atbildētājai ir jāpieliek pūles, lai nekavētu strīda objektīvu izskatīšanu tiesā. Turklāt nekas neliedz iestādei arī tiesas procesa laikā patstāvīgi atkārtoti izvērtēt iespēju izdot plānošanas un arhitektūras uzdevumu, ņemot vērā tiesas vērtējumu par iepriekš sniegtā atteikuma nepareizību.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 2.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atcelt Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 28.maija spriedumu un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore
Senatore
Senators

R.Vīduša
D.Mīta
J.Neimanis